Andreascursus

Cursus van tien avonden voor wie de Bijbel en het Christelijk geloof beter wil leren kennen

Tien opeenvolgende weken, 18.00 – 21.30

- **Elke Week!**

In de week één avond samen (ongeveer tweeëneenhalf uur) in een huiskamer

à Ontmoeten
- samen eten, ontmoeten, delen

à Leren
- uitwisselen, vragen, inzichten, leerpunten over geloof en leven

à Vieren
- avondgebed met een sobere vorm van liturgie

- **Elke Dag!**

Op de dag één moment je even terugtrekken, tot rust komen (10-30 min).
Dit noemen we ook wel een 'Getijde' – zie de bijlage achter in dit boekje.

à Alleen met jezelf, met de woorden van God, met God...
- stil zijn, nadenken, luisteren

à Het tekstgedeelte van de dag ´verwerken´
- er een beetje op ´kauwen´, inzichten, vragen opschrijven

à Als je kunt/wilt: het gebed van de dag of een persoonlijk gebed

à Jouw trainingsmoment...
- van reactief naar proactief
- van de velg naar de as
- van ´gedreven´ naar ´geroepen´

à Elkaar nodig om vol te houden

Overzicht thema's Andreascursus, najaar 2015

1. ´He´s got the whole world in His hands´.
Wij zijn er niet toevallig... *Genesis 1 vers 1 - 2 vs 25*

Amandelboom – in de Bijbel symbool van waakzaamheid

2. ´waar komt het kwaad vandaan?´
Wat is de essentie van het kwaad?
Genesis 3 en 4

3. ´Wie is God?!´
God is te groot om te begrijpen.
Psalm 103

4. ´Bevrijding – kernwoord van het geloof´
Waarom weg uit Egypte? *Exodus 1-3*

5. ´Volhouden…!'
Volhouden in een wereld waarin alles de andere kant op wijst. *Daniël 1-3, 6*

6. ´Over een paar weken is het weer kerst…´
Waarom wordt de geboorte van Jezus zo uitvoerig verteld? *Lukas 1 en 2*

7. ´Jezus, de grote verhalenverteller…?´
Opmerkelijke verhalen die Jezus heeft verteld. *Lukas 15*

8. ´En dat kruis dan?´
Wie kan het kruis begrijpen? *Lukas 23 en 24*

9. ´Vervuld met de Heilige Geest?´
De derde Persoon van de Drie-Eenheid. *Handelingen 1,2*

10. ´Doemscenario's of Koninkrijk van God´
De Bijbel en toekomstverwachting. *Openbaring 4,5,13,20,21*

ANDREASCURSUS-1

Week 1: ´He´s got the whole world in His hands´
Wij zijn er niet toevallig…
Gen. 1 vs 1 t/m 2 vs 3

Intro
De Bijbel opent met de woorden: ´In het begin schiep God de hemel en de aarde..´
God was er al voordat er iets of iemand bestond. Daarom zeggen we: God is eeuwig; Hij is van eeuwigheid.

Uit niets riep God de wereld tevoorschijn door zijn Woord. Zo´n creatieve daad is onmogelijk voor mensen of goden. Alleen bij God is dit mogelijk, zegt de Bijbel op de eerste bladzijden. Genesis valt met de deur in huis. God hoeft alleen maar te spreken en het ís er.

Maar Wie is Hij? Hoe zullen we deze God kennen? Christenen geloven: wij kennen (iets van) Hem door Jezus Christus, maar dat komt later uitgebreider ter sprake.

Omdat ´schepping´ Gods werk is wordt dit woord in de Bijbel nooit gebruikt voor (creatieve) activiteiten van mensen. Wij kunnen iets *gebruiken, veranderen,* of iets uit andere elementen maken, maar God alleen schept. Hij is de enige werkelijk creatieve Kunstenaar, omdat Hij werkelijk iets nieuws maakt.

Het woord ´scheppen´ vind je niet alleen in het eerste hoofdstuk van de Bijbel. Soms slaat het woord ´schepping´ ook op Gods werk van *bevrijding of herstel*, bijvoorbeeld in het boek Jesaja (hfst 65). Want zijn werk in bevrijding en herstel is op dezelfde manier nieuw en onvergelijkbaar! God is Degene die Schepper blijft, Hij alleen kan ons leven werkelijk nieuw maken.

Dat God de wereld heeft geschapen betekent ook dat Hij de Eigenaar is. Zijn blikveld en zijn macht gaan niet alleen over de actualiteit, maar evengoed over geschiedenis en toekomst. ´He is got the whole world in His hands..´

Gods grootheid in de schepping roept ontzag op, geeft in zeker zin houvast: ´God is kennelijk zo machtig dat Hij ons in alles te hulp kan schieten: Hij is tenslotte de Maker; Hij weet hoe het in elkaar zit. Als je dat echt gelooft, hoef je niet in te zitten over de toekomst.

Maar is het zo simpel? Het roept ook allerlei vragen op: hoe zit het dan met allerlei wetenschappelijk inzichten? Kun je een scheppingsgeloof verenigen met opvattingen over de oerknal en evolutie? Hoe oud is de aarde? Wat zijn dan de scheppingsdagen?

Het beste kunnen we deze verzen eerst rustig tot ons nemen, lezen en herlezen, erover nadenken. Wie is God? Wat betekent het nu voor ons dat Hij het universum heeft geschapen? Wie zijn wíj en met welk doel heeft God ons gemaakt?

In Genesis 1 vers 27 lezen we ook dat God de mens maakt naar (in het Hebreeuws: in) zijn beeld. Lijken we op God? In welk opzicht kunnen we op Hem lijken? Op de een of andere manier nam God zichzelf als voorbeeld, toen Hij de mens schiep, maar de mens is bepaald geen god..
´Als je niet weet wie God is, kun je ook niet weten wie jezelf bent.´ zei eens iemand. Hoe waar is die uitspraak? Raken we betekenis en doel kwijt als er geen God zou zijn?

Hoe gaan we aan de slag?

Je vindt hier voor elke dag een tekstgedeelte om te lezen, met één of twee vragen. Die helpen je om er verder over na te denken.

Op een ander A-viertje vind je verschillende korte gebeden: morgen-, middag- en avondgebeden. Misschien vind je bidden moeilijk. Je kunt er één

uit kiezen naar gelang het tijdstip van de dag. Het helpt om concentratie te vinden. Uiteraard kun je ook je eigen persoonlijke gebed erbij gebruiken. Voel je vrij om hierin je eigen weg te kiezen.

Er zijn dus 6 getijden voor 6 dagen. De zevende (of eerste!!) is er geen getijde. Dat is de dag (avond) dat we bij elkaar komen.

Dag 1: Genesis 1 vers 1-5 God staat aan het begin

- Gebed bij het begin, probeer je gedachten/gevoelens tot rust te brengen.
- Lees en herlees het stukje, noteer je inzichten, vragen
- Vragen:
    - Wat vind je het meest opvallend in de beschrijving van wat God doet? Neem één van Gods ´werkzaamheden´ hier beschreven en denk er verder over na (bijv. over de consequenties ervan hoe je tegen de wereld aankijkt of hoe je naar je eigen leven kijkt)
    - Welke fragmenten geven je vragen. Probeer nu en op de volgende dagen je vragen te onthouden of schrijf ze op.
- Gebed bij het afsluiten (nav het gelezen stukje, of één van de gebeden op papier).

Dag 2: Genesis 1 vers 6-13 God stelt grenzen

- Gebed bij het begin, laat de storm in en om je bedaren...
- Lees en herlees het gedeelte, overdenk, noteer..
- Vragen:
    - God maakt scheidingen, afgrenzingen. Welke? Waarom zijn die afgrenzingen belangrijk? Denk na over de betekenis van *grenzen* in ons leven, en ook die van *grensoverschrijdingen*.
    - ´God zag dat het goed (Hebreeuws: *tof*) was.´ Wanneer is iets ´goed´ naar jouw gedachte? Wanneer is iets goed volgens Gods gedachte?
- Afsluitend gebed (kies één van de gegeven gebeden, of formuleer je eigen gebed).

Dag 3: Genesis 1 vers 14 – 19. De hemellichamen

- Gebed bij het begin, vraag God om kalmte, inzicht
- (Her)lezen, denken, schrijven...
- Vragen:
    - Voor mensen in het oude oosten waren zon en maan godheden, die aanbeden werden. Hier zijn het ´lampen´die God in het universum ophangt. Wat is de betekenis van zon, maan en sterren voor jou?

    - God is groter dan het universum, Hij geeft alles daar een plek. Dat is voor ons niet te vatten. Probeer toch wat verder door te denken over Gods onvoorstelbare grootheid.
- Afsluitend gebed. Waarvoor zou je God willen danken. Welke moeilijkheden wil je bij Hem brengen?

Dag 4: Genesis 1 vers 20- 27 Dieren en mensen onderscheiden

- Gebed aan het begin, leg bij God neer wat jou dwarszit, moeite geeft.
- Laat het gedeelte en de betekenis ervan goed op je inwerken. Zet als het ware in gedachten uitroeptekens en vraagtekens bij wat je leest.
- Vragen:
    - Wat is het verschil tussen de schepping van de dieren en die van de mensen zoals dat hier beschreven wordt? Waarin ligt de waarde van dieren en waarin die van mensen volgens de schrijver van Genesis?
    - Wat doet/zegt het jou als er invers 27 ´impliciet´ gezegd wordt dat ook jij gemaakt bent naar Gods beeld?
- Gebed bij het afsluiten. Dankpunten, twijfels. Je kunt ook een gebed opschrijven als je zomaar uitspreken lastig vindt.

Dag 5: Genesis 1 vers 28 - 31 Cultuuropdracht...

- Gebed aan het begin, misschien kun je danken dat je vanuit de drukte in Zijn Tegenwoordigheid mag komen.
- Lezen en ´herkauwen´...
- Vragen:
    - Welke opdracht geeft God de mensen. Wat is jouw ´plek´, jouw ´voetafdruk´ op deze wereld? Waarin maakt het verschil dat jij er bent?
    - ´God zegende de mens´ Kun je hier opmaken wat die zegen inhoudt? Wat stel jij je voor bij het woordje ´zegen´?
- Afsluitend gebed. Je kunt daarbij God om inzicht of leiding vragen over wat je denkt dat hier jouw taak is en wat niet.

Dag 6: Genesis 2 vers 1- 7 De mens Adam: stof uit de aarde en de adem van God!

- Gebed aan het begin, geef wat je deze dag bezighoudt terug aan God.
- Vragen:
    - Opnieuw zie je in de tekst dat God grenzen stelt. Hij houdt op, rust op de 7e dag. Dat heeft grote betekenis, ook voor ons. Waarom, denk je?
    - De mens is uit de aarde (Hebreeuws: adama) geboetseerd. Tegelijkertijd krijgt hij Gods adem ingeblazen. Hoe

moet je denken over de mens, als je dit leest/hoort? Hoe denk jij over jezelf?

- Afsluitend gebed: waarvoor kun/wil je God danken/eren? Welke twijfels en vragen wil je in je gebed verwoorden?

ANDREASCURSUS-2

(Titiaan, 1487-1576, Venetië)

Week 2: ´Waar komt het kwaad vandaan?'
Genesis 3 en 4

Intro

De vraag naar de oorsprong van het kwaad heeft al veel tongen en pennen (en computers) in beweging gezet. Eén van de antwoorden is dat het kwaad en het goed er altijd zijn geweest en in een voortdurend gevecht met elkaar gewikkeld zijn, en mensen zijn natuurlijk intens bij dat gevecht betrokken. Zij moeten met hun inzicht en moed het kwaad te lijf gaan en het goede proberen tot stand te brengen. Het is het overheersende thema in het boek van Tolkien ´The Lord of the Rings', en natuurlijk ook in de drie films die nav dit boek zijn gemaakt. Hetzelfde geldt voor de boeken en films van Harry Potter. Met twee nog tamelijk recente en onvoorstelbaar gruwelijke wereldoorlogen achter ons en met onophoudelijk geweld tussen mensen in vele landen in de wereld, zijn we wellicht niet zo optimistisch over de mogelijke uitbanning van het

kwaad. Eigenlijk is het ook heel dichtbij: op het schoolplein, tussen buren, in families, en… kan ik mezelf uitsluiten?

In het begin van onze jaartelling werd het kwaad vooral gezien als vastzittend aan de materie. De geest (de goddelijke vonk) moet zich dan bevrijden uit de kerker van het lagere (de stoffelijkheid, het lichamelijke). Dat is het zogenaamde dualisme: de geest is goed en de materie is slecht. In de praktijk leidde dat tot twee soorten ´escapes´: 1. mensen gingen hun lichaam en de aardse dingen verachten (veel vasten, zelfkastijding, kluizenaarsbestaan enz.), óf 2. Ze gingen het lichamelijke bestaan uitbuiten in seksueel opzicht, schranspartijen, luxueus leven etc. (want dat ging toch voorbij, dus dan moest je het er nog maar zoveel mogelijk van nemen..).
Deze stroming noemen we – heel globaal- de gnostiek en waar het toe leidde noemen we ´dualisme´ (het lichamelijke en het geestelijke zijn twee gescheiden werkelijkheden).

Het is nog steeds actueel. De tegenstelling geest-lichaam leeft nog steeds. Het Boeddhisme kent als oplossing voor het kwaad: het afzien van het lichamelijke en het opgaan in de ´geest´, eigenlijk in het Niets (Nirvana).

De Bijbel vertelt in Genesis niet waar het kwaad vandaan komt, wel dat het er is in de gedaante van een sluwe slang die de mens tot ontrouw

verleidt. Dat heeft grote gevolgen voor de mensen en voor de hele schepping. Het kwaad heeft alles te maken met de verhouding tussen mens en God en tussen mensen onderling.
Genesis 3 en 4 zijn ook niet optimistisch over het uitbannen van het kwaad. Toch wordt hier een begin getoond van Gods plan om de wereld te redden…

Hieronder weer de bijbelgedeelten voor de komende 6 dagen. Over een week zal dat genoeg gespreksstof opleveren!

Dag 1: Genesis 3 vers 1-5 Gods goedheid verdacht

- Gebed bij het begin, probeer je gedachten/gevoelens tot rust te brengen.
- Lees en herlees het stukje, noteer je inzichten, vragen
- Vragen:
    - Wat vind je het meest opvallend in de benadering van de slang (symbool voor de satan, de tegenstander)? Vind je dat herkenbaar in dingen die je van dag tot dag meemaakt?
    - Een paar keer staat er ´God heeft gezegd´. Daar wordt juist aan getornd door de slang. Verleiding is ´voorbijgaan aan wat er gezegd is.´ Hoe kun je weten of wat iemand zegt ´waar´ of ´betrouwbaar´ is?

- Gebed bij het afsluiten (nav het gelezen stukje, of één van de gebeden op papier).

Dag 2: Genesis 3 vers 6-8 De mens verbergt zich

- Gebed bij het begin, laat de storm in en om je bedaren...
- Lees en herlees het gedeelte, overdenk, noteer..
- Vragen:
    - Waarin zit nu precies het verleidelijke voor Eva en Adam?
    - Waarvoor gaan de ogen van de eerste mensen nu open?
    - Herken je dat, de neiging om je te verbergen? Waarom is dat er?
- Afsluitend gebed (kies één van de gegeven gebeden, of formuleer je eigen gebed.) Misschien wil je zelf iets verwoorden over jouw ´verberging´.

Dag 3: Genesis 3 vers 9-13. Keten van verwijten en verwijdering

- Gebed bij het begin, vraag God om kalmte, inzicht
- (Her)lezen, denken, schrijven...
- Vragen:
    - Waarom zoekt God Adam eigenlijk op?
    - Je merkt hier hoezeer de onderlinge relaties zijn aangetast. Welke

verwijderingen merk je hier? Herken je daar iets van in de relaties die je zelf hebt, of je ervaringen met mensen in je omgeving tot nu toe?

- Afsluitend gebed. Welke moeilijkheden als het gaat om relaties, het omgaan met jezelf en met anderen, en met God zelf, wil je bij Hem brengen? Waarvoor kun je danken als het gaat om relaties met anderen?

Dag 4: Genesis 3 vers 14 – 19 Verlies van Gods zorg..

- Gebed aan het begin, leg bij God neer wat jou dwarszit, moeite geeft.
- Laat het gedeelte en de betekenis ervan goed op je inwerken. Zet als het ware in gedachten uitroeptekens en vraagtekens bij wat je leest.
- Vragen:
    - Zowel de slang (die de Boze, de Tegenstander belichaamt) wordt aangesproken, als de eerste mensen. Welke consequenties moeten ze dragen van het verlies van het vertrouwen in God?

- Vers 15 is een belangrijk vers, omdat hierin naar voren komt dat de satan wel in de hielen blijft bijten, maar dat hij een keer door de nakomeling van de vrouw zal verpletterd worden. Dit is al een belofte van de Messias, de Redder die God geven zal. Zie je signalen dat die belofte ook werkelijkheid is geworden?

- Gebed bij het afsluiten. Dankpunten, twijfels. Je kunt ook een gebed opschrijven als je zomaar uitspreken lastig vindt.

Dag 5: Genesis 3 vers 20 - 24 ´Paradise lost´...?

- Gebed aan het begin, misschien kun je danken dat je vanuit de drukte in Zijn Tegenwoordigheid mag komen.
- Lezen en ´herkauwen´...
- Vragen:
  - Waaruit blijkt ondanks alles Gods zorg voor mensen? Herken je dat vandaag?
  - Het paradijs is voor ons afgesloten. Zie jij signalen daarvan om je heen?

Kan de wereld ooit weer een paradijs worden?

- Afsluitend gebed. Zou je God kunnen/willen vragen om herstel van geluk (voor jezelf en anderen) zoals Hij het oorspronkelijk bedoeld heeft?

Dag 6: Genesis 4 vers 9 - 16 Terrorisme steekt de kop op.

- Gebed aan het begin, geef wat je deze dag bezighoudt terug aan God.
- Vragen:
    - Kaïn is dé man, de sterke kerel. Abel is een zwak ventje (´abel´ in het Hebreeuws betekent ´nietigheid´). Waarom slaat Kaïn zijn broer dood?
    - Op welke manier ´verontschuldigt´ Kaïn zich? Wat heeft Kaïn nog met God en God met Kaïn?
- Afsluitend gebed: waarvoor kun/wil je God danken/eren? Welke twijfels en vragen wil je in je gebed verwoorden?

ANDREASCURSUS-3

Week 3: ´Wie is God ?!´
Psalm 103

Intro
De psalmen zijn best behoorlijk bekend in onze samenleving. Psalm 23 *´De Heer is mijn herder´* hoor je vaak bij een rouwplechtigheid, en ook psalm 100 *´Juicht, aarde voor de Heer´* of Psalm 84 *´De mus en de zwaluw vinden een schuilplaats bij U´* kennen veel mensen. Soms omdat ze die geleerd hebben van hun ouders of grootouders, of omdat ze die in de literatuur zijn tegengekomen. In ´Knielen op een bed violen´ van Jan Siebelink, vind je psalm 119 en Maarten ´t Hart schrijft geregeld over psalmen.

In het boek van de Psalmen zijn 150 liederen gebundeld. Het is haast onvoorstelbaar dat deze verzen -soms meer dan drieduizend jaar oud- zo herkenbaar zijn. Dat komt omdat *bergtoppen en de afgronden van het leven* erin worden getekend. Vooral gaat het over de omgang van de mens met God en Gods omgang met de mens.

Psalmen bezingen het enthousiasme over God, maar soms zijn het intense aanklachten. Er zijn psalmen vol depressiviteit en wanhoop, maar andere weer vol vertrouwen en hoop. Ook wordt in verschillende psalmen het goede van Gods wet bezongen (Psalm 1 en Psalm 119: de langste psalm!). Daarnaast zijn er psalmen die in schrille kleuren roepen om Gods wraak over vijanden. Kortom, het is een bundeling van gebeden, klachten, belijdenissen, lofliederen, lofzangen op de schepping en vragen aan God om recht te verschaffen in de wereld.

Van de 150 psalmen worden er 73 toegeschreven aan koning David. Zeker 24 zijn gedicht door Asaf, een dirigent die iets later dan David leefde. Asaf gaf leiding aan koren, die vooral bestonden uit nakomelingen van Korach. Die gaven de toon aan bij het zingen in de tempeldiensten.
De psalmen hebben het Joodse volk begeleid door de geschiedenis heen, tot in Hitlers concentratiekampen toe. Christenen hebben de psalmen van de Joden ´geërfd´. De kerkvader Augustinus schreef een soort autobiografie (´De Confessiones´) waarin hij talloze citaten uit de psalmen verbindt met zijn leven. Tot op heden putten veel mensen troost en ontvangen ze levensleiding uit de psalmen.

Psalm 103 is een lofpsalm. We gaan hierover deze week nadenken. Hoe komt God in deze psalm naar

voren? Hoe herkenbaar is de psalm voor ons, of niet? Ergens voel je wel dat het te maken heeft met de ´kern´ van ons bestaan: voor wie of wat we nu eigenlijk leven!

Hieronder weer de bijbelgedeelten voor de komende 6 dagen. Over een week weer genoeg gespreksstof!

Dag 1: Psalm 103 vers 1- 5. *God is te groot om over Hem te zwijgen.*

- Gebed bij het begin, probeer je gedachten/gevoelens tot rust te brengen.
- Lees en herlees het stukje, noteer je inzichten, vragen.
- Vragen:
    - Welke redenen heeft de dichter om de Heer te prijzen? Wat is, denk je, het ´geheim´ van enthousiasme over God?
    - In dit gedeelte staan veel dingen die God doet (vs 3-5). David heeft zelf enorm moeilijke situaties meegemaakt en toch zegt hij dit. Kun je je dat voorstellen? Hoe reëel zijn zaken als ´vergeving´, ´genezing´, ´overladen worden met schoonheid en geluk´ etc. als je kijkt naar je eigen leven?
- Gebed bij het afsluiten. Je kunt bijvoorbeeld de woorden van de tekst

leggen naast je eigen leven en dit voor God brengen.

Dag 2: Psalm 103 vers 6 – 9. *God: rechtvaardig én liefdevol*

- Gebed bij het begin, laat de herrie in en om je bedaren...
- Lees en herlees het gedeelte, overdenk, noteer..
- Vragen:
    - Als de dichter nadenkt over Gods weg met Israël, ziet hij vooral dat God recht verschaft. God kan niet verdragen wat krom, onwaar, onmenselijk is. Je zult het vast zelf ook wel tegenkomen: onrecht, vernedering, gekonkel tegen? Wat doet het met je? Kun je daar zelf iets in veranderen?
    - Gods toorn is de keerzijde van zijn liefde...als je niet boos kunt zijn, kun je ook niet liefhebben. Probeer vers 8 en 9 eens met eigen woorden te beschrijven.
- Afsluitend gebed. Misschien wil je zelf iets verwoorden van je verlangen naar recht en naar liefde, of: dat Gód liefde en recht laat zien in je leven.

Dag 3: Psalm 103 vers 10 - 14. *Onbevattelijke vergeving*

- Gebed bij het begin, vraag God om rust, nieuw inzicht.
- (Her)lezen, denken, schrijven...
- Vragen:
    - Zonde, schuld etc. zijn geen populaire woorden. Toch spelen ze een grote rol in mensenlevens. Soaps, films en documentaires zijn wat dat betreft sprekende getuigen. Maar hoe reëel is dat? Heb je zelf vergeving nodig? En waar vind je die dan?

    - Gewoon om verder over na te denken: Dit gedeelte staat vol beloften: wat God doet, ondanks wat Hij van ons weet. Wij krijgen niet wat wij verdienen.
- Afsluitend gebed. Naast een ´standaard´ gebed zou je in een eigen gebed het punt van de vergeving bij God kunnen brengen: dat je zelf behoefte hebt aan herstel, of dat je iemand anders vergeving moet geven.

Dag 4: Psalm 103 vers 15 – 18. *Menselijke broosheid*

- Gebed aan het begin, leg bij God neer wat jou dwarszit, moeite geeft.

- Laat het gedeelte en de betekenis ervan goed op je inwerken. Zet als het ware in gedachten uitroeptekens en vraagtekens bij wat je leest.
- Vragen:
    - We worden hier uitgenodigd om na te denken over onze menselijke kwetsbaarheid en broosheid. Waarin komt dat vooral naar voren in de psalm?
    - Wat stel je je voor bij ´Gods trouw´? Is Gods trouw afhankelijk van het leven naar Gods geboden (vs 18)?
- Gebed bij het afsluiten. Wat vraagt God eigenlijk van mij? Je kunt ook een gebed opschrijven als je uitspreken lastig vindt.

Dag 5: Psalm 103: 19 – 22. *Gods troon staat vast*.

- Gebed aan het begin, wellicht kun je danken dat je vanuit de drukte in Zijn Tegenwoordigheid mag komen.
- Lezen en ´herkauwen´...
- Vragen:
    - God heerst als koning over alles (vs. 19). Dat is een geloofsuitspraak. Zou je dat de dichter na willen zeggen? Waarom wel, waarom niet?
    - Alles en iedereen wordt opgeroepen om God te prijzen. Enthousiasme voor God is aanstekelijk. Wat roept dit enthousiasme bij je op?

- Afsluitend gebed. Zou je God willen vragen om iets te laten zien van zijn Koningschap in jouw leven? Misschien wil je bidden om (nieuw) enthousiasme voor God.

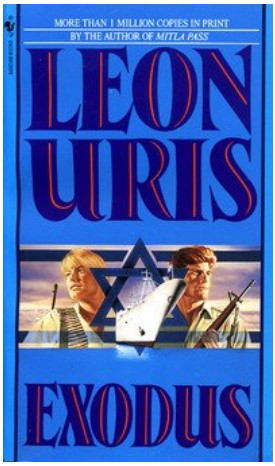
Dag 6: Psalm 103: 1 - 22 Terugblik: *Gods grootheid is vooral zijn goedheid.*

- Gebed aan het begin, geef wat je deze dag bezighoudt terug aan God.
- Vragen:
    - ´Tel je zegeningen´ wordt wel eens gezegd. Dat gebeurt in deze psalm. Welke lijst van dingen om dankbaar over te zijn, maak jij? Waarvoor zou jij God willen danken?
    - Er worden veel dingen genoemd om God voor te danken. Tegelijkertijd vraagt God ook dingen aan ons. Wat zou je kunnen noemen vanuit deze psalm? Wat vraagt God en hoe reageer jij hierop?

- Afsluitend gebed. Vers 5 zegt: ´Hij overlaadt u met schoonheid en geluk´. Dat is nogal wat! Misschien zeg je: dat ervaar ik heel anders. Om welke ´vervulling´ wil je bidden?

ANDREASCURSUS-4

Week 4: ´Bevrijding – kernwoord van het geloof´
Het begin van Exodus

Intro
Leon Uris schreef een boek over de terugkeer van de Joden naar Israël, vlak na de Tweede Wereld oorlog, getiteld ´Exodus´. Na de ´holocaust´ konden Joden na eeuwen van ballingschap weer een eigen land stichten. In 1948 werd de staat Israël geproclameerd, nog steeds één van de meest opmerkelijk politieke gebeurtenissen van de vorige eeuw. Overigens met enorm veel consequenties voor de Palestijnen en de omliggende Arabische staten.

Het tweede boek van de Pentateuch (de vijf boeken van Mozes) zet in met de voorbereidingen voor de Uittocht uit Egypte. Dat was voor de Joden een soort concentratiekamp geworden. De eerste hoofdstukken van Exodus beschrijven de omstandigheden waaronder Mozes geboren wordt. Ook, dat God ziet wat het volk wordt aangedaan. Hij gaat Mozes roepen om leiding te geven aan de Exodus. God verschijnt aan Mozes in een

brandende braamstruik bij de berg Sinaï. In het St Catharinaklooster aan de voet van de Sinaï kun je nog steeds de opmerkelijk groene braamstruik bewonderen.´Dezelfde struik als die waaruit God tot Mozes sprak', zeggen de monniken.

Intussen hebben we een grote sprong gemaakt van Genesis naar Exodus. Nog even terug naar Genesis, waarvan we alleen de eerste hoofdstukken hebben gelezen. Verderop kom je de geschiedenis van Noach, de zondvloed en de bouw van de toren van Babel tegen. Eén van de belangrijkste verhalen in Genesis is de roeping van Abraham uit Ur. Abraham trekt naar het beloofde land, dat voor hem dan nog volstrekt onbekend is. Naast Ismaël krijgt Abraham op hoge leeftijd nog een zoon: Izaäk. Daarom beroepen zowel Joden als Arabieren zich op Abraham als stamvader. De moeder van Izak is Sara. Zij kon geen kinderen krijgen en was al op leeftijd gekomen. God zegt dat Hij door dit wonder uit Abraham een groot volk zal doen ontstaan, meer dan ´de sterren aan de hemel´ en dan de ´zandkorrels aan de oever van de zee´. God belooft, dat door Abraham en zijn nakomelingen alle volken van de aarde gezegend zullen worden.

De zoon van Izaäk, Jakob, krijgt twaalf zonen. Zij vormen de ´stamvaders´ van het volk Israël. Vanaf Genesis 37 wordt over Jozef verteld. Hij is het ´lievelingetje´van zijn vader. Zijn broers verkopen hem stiekem aan slavenhandelaars. Jozef komt in

Egypte terecht. Na een heel moeilijke periode, waarin hij trouw blijft aan God, wordt hij daar één van de meest invloedrijke mensen. Zijn vader en broers denken dat hij dood is. Als er echter na verloop van tijd een grote hongersnood komt, gaan de broers eten halen in Egypte. Daar ontmoeten ze Jozef tot hun verbijstering. Uiteindelijk blijft de hele familie in Egypte wonen. Als Jozef sterft en er een nieuwe heerser in Egypte opstaat, begint de systematische onderdrukking van de Israëlieten. Dat is de inzet van Exodus 1.

Hieronder weer de bijbelgedeelten voor de komende 6 dagen. Omdat het vooral stukjes geschiedenis zijn, lezen we telkens iets meer verzen dan gewoonlijk.

Dag 1: Exodus 1 vers 1 - 14. *´Power-play´*

- Gebed bij het begin, probeer je gedachten/gevoelens tot rust te brengen.
- Lees en herlees het stukje, noteer je inzichten, vragen.
- Vragen:
    - Wat is de reden dat de nieuwe koning van Egypte ´maatregelen´ gaat nemen tegen de Israëlieten?
    - Het draait in de wereld bijna altijd om macht (via invloed, aanzien, baantjes, posities, machtsspelletjes etc) en er vallen altijd slachtoffers. Probeer wat dieper na te denken over

de betekenis van ´macht´, hoe je er zelf mee geconfronteerd wordt en wat het met je doet.
- Gebed bij het afsluiten.

Dag 2: Exodus 1 vers 15 - 22. *De opdracht en de missie*

- Gebed bij het begin, laat het kalm worden in en om je...
- Lees en herlees het gedeelte, overdenk, noteer..
- Vragen:
    - De vroedvrouwen krijgen een opdracht van de farao, maar ze volgen hun ´missie´. Daardoor kan het conflict niet uitblijven. Hoe kun je het verschil tussen ´opdracht´ en ´missie´ in je eigen leven ontrafelen?
    - Om over na te denken: Hier wordt een begin gemaakt met systematische uitroeiing. Er zit een systeem achter en er worden mensen ingeschakeld. Door heel de geschiedenis van het Joodse volk heen komt het anti-semitisme terug. De Joden dragen een geheim mee, waardoor de Tegenstander nooit stil zit. Wat kan dat geheim anders zijn dan dat uit dit volk de Messias komt?
- Afsluitend gebed. Misschien wil je iets verwoorden van je verlangen om je ´missie´

(dat waar je echt voor gaat), duidelijk te krijgen.

Dag 3: Exodus 2 vers 1 – 10. *De moed en creativiteit van Mozes´moeder*

- Gebed bij het begin, vraag God om rust, nieuw inzicht.
- (Her)lezen, denken, schrijven...
- Vragen:
    - De moeder van Mozes moest haar kind loslaten. Waaruit blijkt haar moed en vindingrijkheid om dit probleem te lijf te gaan?

    - Over ´loslaten´, kan dit verhaal over Mozes´moeder jou helpen bij de ´levenskunst van het loslaten´?
- Afsluitend gebed. Naast een ´standaard´ gebed zou je in een eigen gebed het punt van het loslaten bij God kunnen brengen.

Dag 4: Exodus 3 vers 1 - 6. *Hier ben ik!*

- Gebed aan het begin, leg bij God neer wat jou dwarszit, moeite geeft.
- Zet in gedachten (wie weet ook letterlijk) uitroeptekens en vraagtekens bij wat je leest.

- Vragen:
    - Waarom zou God zich op deze manier, in een brandende braamstruik (doornstruik) bekend maken aan Mozes, denk je?
    - Om over na te denken. Belangrijk stukje is ´Zie, hier ben ik´ (in de NBV een beetje vlak vertaald met :´ik luister´). Letterlijk staat er: ´ik ben er´, of ´ik ben er voor U.´ Mozes´ beschikbaarheid is de sleutel tot de bevrijding van een heel volk!
- Gebed bij het afsluiten. Wat vraagt God van mij als het gaat om beschikbaarheid? Schrijft je gebed op als je uitspreken lastig vindt.

Dag 5: Exodus 3 vers 7 – 17 *´Ik ben die Ik ben.´*

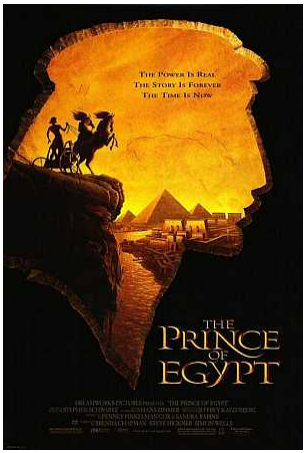
- Gebed aan het begin, danken dat je vanuit de drukte in Zijn Tegenwoordigheid mag komen.
- Lezen en ´herkauwen´...
- Vragen:
    - Op welke manier komt hier Gods betrokkenheid bij wat er gebeurt in de wereld naar voren?
    - Centraal in dit gedeelte is dat God zich bekend maakt als ´Ik ben die Ik zijn zal´ of ´Ik zal zijn´(Jahweh) . Voor de Joden is dat de naam van God die zij niet uitspreken, omdat

die te heilig is. Waarvan wil God Mozes overtuigen?

- Afsluitend gebed. Je kunt in je gebed vragen of God wil laten zien wie Hij is, onbegrijpelijk en toch heel dichtbij.

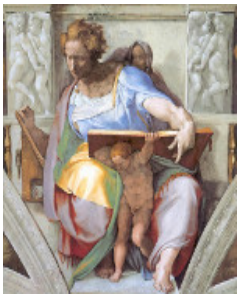
Dag 6: Exodus 4 vers 18 - 23 *Terug, om de confrontatie aan te gaan*

- Gebed aan het begin, geef wat je deze dag bezighoudt terug aan God.
- Vragen:
    - Mozes moet naar de farao, met de staf in zijn hand. Die staf is een teken van Gods macht. Mozes kan op ´full resistence´ rekenen. Probeer je eens voor te stellen hoe Mozes zich gevoeld moet hebben, op weg om de tiran de wacht aan te zeggen.

    - ´Teruggaan´, om een noodzakelijke confrontatie aan te gaan. Is dat iets wat voor jou ook actueel is?
- Gebed. Misschien is het nodig om op bepaalde punten orde op zaken te stellen, maar zie je ertegenop. Vraag God om leiding en moed.

ANDREASCURSUS-5

Week 5: ´Volhouden!´
De eerste hoofdstukken van het boek Daniël: nooit opgeven!

Intro
Met een grote sprong zijn we van de ene ballingschap (in Egypte) beland in de andere (de Babylonische ballingschap). Waarschijnlijk liggen er ongeveer 10 eeuwen tussen. Een groot deel van het Oude Testament gaat over die periode van duizend jaar. Met een paar grove penseelstreken geschetst:

- Na een reis van veertig jaar in de woestijn, trekt het volk Israël eindelijk het beloofde land binnen, onder leiding van Jozua, de opvolger van Mozes.
- Die eerste tijd is een onzekere tijd, waarin de Joden problemen hadden met Moabieten, Amelekieten, Edomieten, Filistijnen etc, die niets liever wilden dan het volk van de aardbodem laten verdwijnen. In deze tijd geven ´richters´, charismatische figuren, leiding aan de strijd om het voortbestaan van het volk (beschreven in het boek Rechters of Richteren).
- Dan komt de tijd van de koningen, beschreven in de bijbelboeken: 1 & 2

Samuël, 1 & 2 Koningen en 1 & 2 Kronieken. De eerste koning is Saul, die door God verworpen wordt omdat hij uiteindelijk liever zijn eigen zin doet. Na hem komt David, die we kennen van de psalmen.

- Tegelijkertijd met de koningen treden profeten onder het volk op. Eerst Samuël, later Jesaja, Jeremia. Bekend zijn ook Elia en Eliza. De profeten wezen de koningen en het volk erop wie God voor hen was en hoe zij Hem moesten dienen. Als een rode draad zie je door alle profetische boeken heenlopen dat de mensen vaak niet luisterden, goden van de volken rondom aantrekkelijker vonden, en de God van hun vaderen de rug toe keerden.
- De profeten hebben de ballingschap in Babel voorspeld. God zou zijn volk vanwege de ongehoorzaamheid in een grote crisis brengen. In 587 voor Chr. werd Jeruzalem met de tempel verwoest. Maar profeten vertellen ook dat de Joden na 70 jaar weer zullen terugkeren. Onder leiding van Ezra en Nehemia wordt er gewerkt aan herstel en vernieuwing.

Het boek Daniël ´speelt´ aan het begin van de ballingschap. Daniël behoort met zijn vrienden tot een maatschappelijke bovenlaag die met de eerste deportatie naar Babel is gevoerd ten tijde van koning Jojakim. Spoedig daarna zou Jeruzalem verwoest worden.

Daniël zit dus met zijn drie vrienden in krijgsgevangenschap, maar zij gaan toch enorm veel betekenen in het Babylonische rijk. Opvallend is dat zij hun verantwoordelijkheden niet ontlopen. Ze zetten zich in voor de samenleving en zij doen hun taak zorgvuldig, ook al bevinden ze zich op vijandelijk gebied.
Tegelijkertijd zie je hier hoe God hen beschermt en hen moed geeft om aan zijn wil vast te houden, zelfs als het moeilijk wordt, zelfs als het misschien hun leven gaat kosten.
Het is opvallend hoe deze jongens steeds leiding van God ontvangen.
Daniël en zijn vrienden vinden kracht in het gebed. Drie maal per dag bidt Daniël met open vensters gericht op Jeruzalem.

Hieronder de bijbelgedeelten voor de komende 6 dagen.

Dag 1: Daniël 1 vers 1-9. *Beschikbaar zijn en tegelijkertijd weigeren*

- Gebed bij het begin, breng je gedachten/gevoelens weer tot rust.
- Lees en herlees het stukje, noteer je inzichten, vragen.
- Vragen als hulp bij het nadenken over wat je leest:
    - Wat valt je op in de houding van David en zijn vrienden, als er een

beroep op hun beschikbaarheid gedaan wordt?
    - De mannen krijgen andere namen (vers 7) en andere eetgewoonten, waardoor ze helemaal in de religieuze sfeer van het Babylonische hof opgenomen gaan worden. Waardoor is Daniëls besluit ingegeven, denk je (vs 8)? Zijn er situaties waarin jijzelf ´beschikbaarheid´ moet combineren met ´weigeren mee te doen´?

- Gebed bij het afsluiten.

Dag 2: Daniël 1 vers 10 - 21. *Geloofstest*

- Gebed bij het begin, probeer echt tijd te nemen om je te concentreren...
- Lees en herlees het gedeelte, overdenk, noteer..
- Vragen:
    - In vers 12 vraagt Daniël aan de hoofdeunuch (leidinggevende hofambtenaar – vaak waren dat castraten) in te stemmen met een ´test´. Wat spreekt je er (niet) in aan, dat Daniël het zó aanpakt ?
    - Het laatste vers (21) is een opvallend zinnetje. Daniël bléef, terwijl machthebbers om hem heen

wegvielen. Hoe kan een mens blíjven, overleven? Waar denk je ligt de sleutel, het geheim om vol te kunnen houden in een wereld, die vaak vol verleiding en verwarring is?

- Afsluitend gebed. Zou je ook zo´n ´geloofstest´ durven doen? Bid om inzicht en Gods leiding!

Dag 3: Daniël 2 vers 10-23. *Gods leiding zoeken in crisistijd*

- Gebed bij het begin, vraag God om rust, nieuw inzicht.
- (Her)lezen, denken, schrijven...
- Vragen:
    - Nebukadnezar heeft al zijn magiërs in grote verlegenheid gebracht. Ze moeten de droom vertellen die hij zich niet meer kan herinneren. Niemand weet het antwoord. Als een waar tiran besluit hij hen dan maar te liquideren. Opnieuw neemt Daniël een stap-in-geloof. Hij vraagt uitstel, maar hij doet méér (vers 17 en verder). Wat vind je opvallend in wat Daniël doet?
    - Haastige spoed is zelden goed. Waarom eigenlijk? De samenleving lijkt een vliegwiel dat steeds sneller draait – dodelijk! ´Onthaasting´ kan je leven redden, zoals uit dit

gedeelte blijkt. Wat is er nodig om echt te kunnen onthaasten?

- Afsluitend gebed. Naast een ´standaard´ gebed zou je ook de aanbidding in vers 20 – 23 kunnen overnemen als je persoonlijk gebed.

Dag 4: Daniël 2 vers 24 - 30. *Daniëls getuigenis*

- Gebed bij het begin, leg bij God neer wat jou dwarszit, moeite geeft.
- Zet in gedachten uitroeptekens en vraagtekens bij wat je leest.
- Vraag:
    - In dit gedeelte getuigt alles van Gods macht wat mensen ook verzinnen. Ga eens na hoe dat hier vooral naar voren komt.
    - Daniël geeft God de eer als hij voor de despoot staat. Wat zou je zelf doen in deze situatie? Wat zou je zeggen? Zou je in alle vrijheid eer geven aan God?
- Gebed bij het afsluiten. Wat vraagt God van mij als ik me in aanwezigheid van superieuren bevind? Schrijft je gebed op als je uitspreken lastig vindt.

Dag 5: Daniël 3 vers 4- 6 en 14- 18
Niet knielen voor een afgod

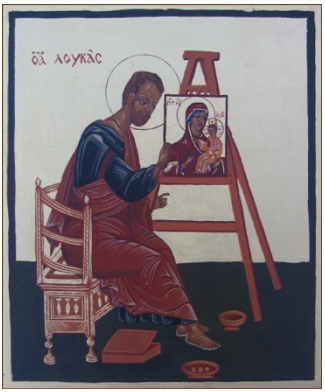

- Dank God dat je vanuit de drukte in Zijn Tegenwoordigheid mag komen.
- Lezen en ´herkauwen´...
- Vragen:
    - In deze geschiedenis komt het er voor de drie vrienden van Daniël echt op aan. Als ze het door Nebukadnezar opgerichte beeld niet aanbidden, wacht hen de oven. Geen aantrekkelijk vooruitzicht! Maar ze weigeren te knielen. Wat brengt hen ertoe om dit vol te houden, zelfs al kost het hun leven?
    - In de geschiedenis van de kerk zijn er veel voorbeelden van mensen die vasthielden aan het geloof in Christus, ondanks het feit dat ze voor de leeuwen werden gegooid of op een brandstapel terecht kwamen. Ook nu worden veel christenen vervolgd. Stel je voor...zou jij het zo ver laten komen?
- Afsluitend gebed. Je kunt in je gebed vragen of God zijn liefde helemaal in jou wil geven, zodat je Hem nooit loslaat, zelfs al kan het je leven kosten.

Dag 6: Daniël 6 vers 11-24 *Gebed in de leeuwenkuil*

- Gebed aan het begin, geef wat je deze dag bezighoudt terug aan God.
- Vragen:
    - Dit is één van de bekendste gebeurtenissen in het boek Daniël. Daniël komt vanwege zijn geloof in de leeuwenkuil, maar wordt wonderlijk gered door God. Bij welk stukje tekst zet je een uitroepteken omdat het je aanspreekt? Bij welke een vraagteken?
    - Wat is tenslotte het ´geheim´ waardoor Daniël het heeft kunnen volhouden, ondanks de jaloezie en alle pogingen hem ten val te brengen?
- Gebed. Daniël vond rust en leiding in het gebed. Bid om echt geloof, inzicht en moed als er voor jou een ´kuil vol leeuwen en beren´ opdoemt.

ANDREASCURSUS-6

Week 6: ´Het wordt weer Kerst…´
Waarom wordt de geboorte van Jezus zo uitvoerig verteld?

Over het Nieuwe Testament

De komende weken gaan we uit het Evangelie van Lucas lezen. Nu zijn we in het tweede deel van de Bijbel gekomen. Het eerste, het Oude Testament, is een lange voorbereiding op de komst van Christus, de beloofde Messias. Het Nieuwe Testament, beschrijft zijn geboorte en met name de laatste drie jaar van zijn leven op aarde.
Het Nieuwe Testament bevat vier *Evangeliën*, vier afzonderlijke getuigenissen van het leven, sterven en de opstanding van Jezus: dat van Mattheüs, van Marcus, van Lukas en van Johannes. Naast de Evangeliën vind je *brieven* (met als voornaamste auteur Paulus). Hierin wordt intens nagedacht over *de betekenis van alles wat Jezus heeft gedaan en gezegd*. Hij is niet alleen de bijzondere man uit Nazareth, Hij is ook Gods Zoon, die voor ons de weg naar de Vader weer heeft geopend.
Lucas heeft nog een ander boek geschreven: *Handelingen*. Dat vertelt over de verspreiding van het Evangelie, als een lopend vuurtje van

Jeruzalem tot in Rome, het centrum van de toen bekende wereld. Het laatste boek van het Nieuwe Testament is het boek *Openbaring*. Johannes, één van de leerlingen van Jezus en ook schrijver van een Evangelie, heeft hierin heel bijzondere ontmoetingen met God en visioenen over de eindtijd opgeschreven.

Over Lucas en zijn Evangelie
Lucas is als arts, historicus en schrijver wetenschappelijk gevormd. Hij heeft nauwkeurig de verhalen onderzocht voordat hij die in zijn Evangelie plaatste (zie 1 vers 3). Je mag dus verwachten dat hij een betrouwbaar verslag heeft gegeven, ongeveer 50 jaar na Jezus´ sterven en opstanding. Een beetje te vergelijk met wat dr. L. de Jong heeft gedaan met de 2e Wereldoorlog: alle

getuigenissen en verhalen op hun betrouwbaarheid toetsen en daar een soort definitief verslag van maken (´De Bezetting´). Lucas besteedt net als de andere evangelisten veel aandacht aan bijzondere gebeurtenissen rondom Jezus´geboorte, bij zijn optreden en zijn sterven aan het kruis en tenslotte zijn opstanding uit de doden. Het Evangelie is niet een journalistiek verslag. Het wil vooral de woorden van Jezus, de verkondiging van het Koninkrijk van God doorgeven. Daarmee is het

Evangelie een *uitnodiging*, en een oproep om in Jezus te geloven.

Wat Lucas als schrijver in ´t bijzonder karakteriseert: Gods aandacht voor arme en hulpeloze mensen. Rijkdom daarentegen brengt een groot risico mee: egoïsme en je afkeren van God. Verder is dit het Evangelie van de blijdschap. Vaak proef je de vreugde over het verlorene dat gevonden wordt. Zie de gelijkenissen van het verloren schaap, van de verloren penning en van de verloren zoon in Lucas 15. ´Zo is er blijdschap in de hemel over één zondaar die tot inkeer komt.´

Hier weer de bijbelgedeelten voor de komende 6 dagen.

Dag 1: Lucas 1 vers 1 - 4. *Lucas´ betrouwbaarheid*

- Gebed bij het begin, probeer rustig gedachten/gevoelens te ordenen.
- Lees en herlees het stukje, noteer je inzichten, vragen.
- Vragen als hulp bij het nadenken over wat je leest:
    - Lucas beschrijft aan Theofilus, een vriend of bekende, hoe hij te werk is gegaan. Waarom denk je dat hij het nodig vindt om te vertellen hoe hij zijn materiaal heeft verzameld?

    - Kun je er hier al achter komen waaróm Lucas dit boek heeft geschreven? Wil je je zelf laten overtuigen door wat hij, geleid door de Heilige Geest, naar voren brengt?
- Gebed bij het afsluiten: misschien Gods hulp vragen dat je niet steeds blijft steken in het zoeken van ´mogelijkheden´, maar mag vinden wat wáár is, echt vastheid biedt.

Dag 2: Lucas 1 vers 26 - 33. *Een engel met een ongehoorde boodschap*

- Gebed bij het begin, probeer echt tijd te nemen om je te concentreren...
- Lees en herlees het gedeelte. Maria en Jozef waren verloofd. Ze hoorden vermoedelijk tot een kring van Joodse gelovigen die intens baden om de komst van de Messias. Vergeet niet dat het een intens moeilijke tijd was: overal kruisen langs de wegen (executies van de Romeinse bezetter), rivaliserende godsdienstige groeperingen, nationalisten, terroristen en collaborateurs...
- Vragen:
    - Een engel zien betekent hevig schrikken voor Maria. Hoe komt het

dat ze niet van schrik wegloopt, maar luistert naar zijn boodschap ?
    - Heb jij wel eens op een boodschap van een engel zitten of liggen wachten, of doe je dat nog wel eens? Wat is dan het verschil met Maria?
- Afsluitend gebed.

Dag 3: Lucas 1 vers 34 – 38. *Aanvaarding van het onmogelijke*

- Gebed bij het begin, vraag God om rust, nieuw inzicht.
- (Her)lezen, denken, schrijven...
- Vragen:
    - Maria is realistisch. Zij zwanger? Ze wist genoeg van biologie en van seksualiteit om te bedenken dat dit zó onmogelijk was. De bevruchting van Maria is bovennatuurlijk, maar ´voor God is niets onmogelijk´(vs 37). Probeer je eens voor te stellen wat er door Maria heengegaan moet zijn, wat de consequenties zijn van deze woorden..
    - Vers 38 heeft grote betekenis gekregen in de kerkgeschiedenis. Had God het anders kunnen doen? Misschien wel! Had Maria kunnen weigeren? Misschien ook wel! Wat is het geheim van Maria´s aanvaarding denk je?

- Afsluitend gebed. Naast een ´standaard´ gebed zou je ook in je gebed kunnen denken aan de aanvaarding van ´dingen die onaanvaardbaar zijn´.

Dag 4: Lucas 2 vers 1 - 7. *Koningskind in een voerbak*

- Gebed bij het begin, leg bij God neer wat jou dwarszit, moeite geeft.
- Zet in gedachten uitroeptekens en vraagtekens bij wat je leest.
- Vraag:
    - Bekende woorden, die je altijd bij het Kerstfeest hoort. Wat is de aanleiding voor Jozef en Maria om Nazareth te verlaten? Zijn er dieperliggende redenen, denk je?
    - Onder welke omstandigheden wordt Jezus geboren? Waarom gaat het eigenlijk zó, en waarom zou Lucas er zo uitvoerig over vertellen? Waarvan wil hij ons overtuigen? (zie ook even vooruit: vers 12)
- Gebed bij het afsluiten. Is het nodig om aandacht te geven aan *nederigheid*, als ik zie onder welke omstandigheden Jezus ter wereld is gekomen?

Dag 5: Lucas 2 vers 8 – 21 *De eerste getuigen*

- Dank God dat je vanuit de drukte in Zijn Tegenwoordigheid mag komen.
- Lezen en ´herkauwen´...
- Vragen:
    - Herders krijgen als eerste bericht dat Jezus is geboren. Herders hoorden bij het ´uitschot van de natie´, net goed genoeg om op de tempelkuddes te passen in het veld van Efratha, een km of 3 ten zuiden van Jeruzalem. Maar de engelen zoeken hén op. Wat zet de herders in beweging? Waarom verlaten ze snel hun kudde om naar Bethlehem te gaan?
    - Wat zet jou in beweging?
- Afsluitend gebed. Je kunt in je gebed vragen of God zelf je echt in beweging wil zetten, om het Kind te zoeken en te vinden.

Dag 6: Lucas 2 vers 22- 35 *Jezus in de armen van een grijsaard*

- Gebed aan het begin, geef wat je deze dag bezighoudt terug aan God.
- Vragen:

    - Simeon was ook één van die mensen die uitzagen naar Gods ingrijpen door middel van de Messias die al lang beloofd was. Opvallend is het werk van de Heilige Geest in Simeons leven. Ga eens na waaruit dat blijkt..
    - Als hij met het Kind in zijn armen staat, lijkt hij een ander mens te worden. Wat gebeurt er met hem? Stel je voor, jij staat daar (ietsje jonger..) Wat zie jij in dit Kind?
- Gebed. Simeon kan zijn vreugde niet op. Hij vond rust nu hij zag dat hét Kind er was. Bid om vreugde en het geloof dat Jezus ook voor jou en mij ´arm is geworden´ (zie 2 Kor. 8 vs 9) en als een nietig mensenkind geboren wilde worden.

ANDREASCURSUS-7

Week 7: ‘Jezus, de grote verhalenverteller…?´
Gelijkenissen in het Evangelie van Lucas

Bladeren in het Evangelie

Als je het Evangelie van Lucas in vogelvlucht doorneemt, merk je hoeveel opmerkelijke gebeurtenissen plaatsvinden bij het optreden van Jezus in Israël, rond het jaar 30. We vinden veel geschiedenissen over genezing en herstel van zieke en gebonden mensen, ´beeldverhalen´ die Jezus vertelde (gelijkenissen), belangrijke delen uit de lessen die hij als rabbi (rondtrekkend leraar) gaf. Lucas is trouwens de enige evangelist die iets vertelt over de jeugdjaren van Jezus: zijn bezoek aan de tempel toen Hij 12 jaar oud was (Lucas 2 vers 39 – 52). Verder is ons nauwelijks iets bekend van zijn jeugdjaren. Er zijn in de 2e en 3e eeuw wel allerlei zgn apocriefe evangeliën verschenen, die soms wel op de jeugd van Jezus ingaan. Deze boeken, waarnaar verwezen wordt in het boek van Dan Brown ´De DaVinci Code´, zijn door de vroege kerk verworpen omdat ze te veel fantasie bevatten. De nadruk van alle Evangeliën ligt op de geboorte van Christus en op de periode van drie

jaar dat Hij door het land trok. Bij Lucas ligt de nadruk in de tweede helft van zijn Evangelie eigenlijk al op het lijden en sterven dat Jezus in Jeruzalem wacht. In Lucas 9 vers 51 begint de beschrijving van de laatste reis van Jezus naar Jeruzalem.

Het is verleidelijk om uitvoerig te gaan vertellen over al die gebeurtenissen rondom Jezus, om gelijkenissen uit te leggen (niet altijd even gemakkelijk...) maar het is mooier om er zelf iets van te ontdekken. We beginnen met de gelijkenissen.

Een selectie uit de gelijkenissen van Jezus
Hieronder staan de tekstgedeelten waar we de voornaamste (niet alle) gelijkenissen vinden. Kies er één of twee uit en laat die de komende week met je 'meegaan', door het te lezen en te herlezen, er gaandeweg uitroeptekens en vraagtekens bij te zetten. Als je behoefte hebt aan wat meer gerichte vragen, op de ommezijde staan nog vijf vragen die je kunt gebruiken om meer zicht op de gelijkenis(sen) van je keuze te krijgen. Ik stel voor dat iedereen volgende week ´zijn of haar´ gelijkenis inbrengt met de vraag- en uitroeptekens erbij!

1. Lucas 8 vers 4 – 15
Het zaad in de slechte en in de goede aarde;

2. Lucas 10 vers 25 – 37
De barmhartige Samaritaan;

3. Lucas 12 vers 13 – 21
De rijke dwaas;

4. Lucas 14 vers 15 – 24
De uitnodiging voor het feestmaal

5. Lucas 15
Drie gelijkenissen: het verloren schaap, de verloren penning, en de verloren zoon;

6. Lucas 20 vers 9 – 18. De slechte wijnbouwers.

Week 8: ´vragen over Jezus´
´Wie zeggen de mensen dat Ik ben?´

Jezus vroeg ooit aan zijn leerlingen: ´Wie ben ik volgens de mensen?´ en: ´Wie ben ik volgens jullie?´(Lukas 9 vers 18v). Opnieuw kiezen we één of enkele gedeelten om met ons mee te laten gaan de week door. Opnieuw kunnen we daarbij de vragen onderaan de bladzijde gebruiken. Tegelijkertijd laten we Jezus´ vraag aan zijn leerlingen ook naar ons toe komen.

Wonderen in het Evangelie van Lucas (een selectie)

Lucas 5 vers 1 – 11 Wonderlijke visvangst – roeping van de discipelen;
Lucas 8 vers 22 – 25 Jezus stilt de storm;
Lucas 13 vers 10 – 17 Genezing van een verlamde vrouw;
Lucas 17 vers 11 – 13 Genezing van tien melaatsen;

Bijzondere momenten in het onderwijs van Jezus (ook een selectie)

Lucas 6 vers 17 – 31 Gedeelte uit de Bergrede;
9 vers 18 – 27 Wie is Jezus? En: eerste aankondiging van Jezus´ lijden;
9 vers 57 – 62 Hoe je Jezus moet volgen;
11 vers 1 – 13 Hoe je moet bidden;
13 vers 22 – 30 De smalle poort;
14 vers 25 – 35 Opnieuw over het volgen van Jezus;
18 vers 18 – 30 Over omgaan met rijkdom en armoede;
20 vers 1 – 10 De omkeer in het leven van Zacheüs, de oppertollenaar.

Vijf vragen die je bij het lezen van een tekst uit het Evangelie kan stellen:

1. Wat zegt het gedeelte over mensen?

2. Wat zegt het gedeelte over Jezus zelf?

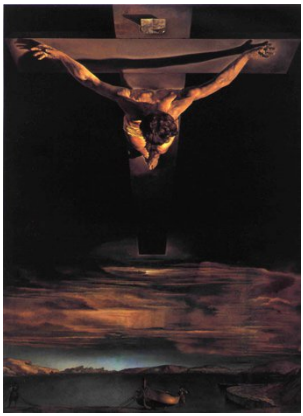
3. Zegt dit gedeelte (impliciet) iets over God of over de Heilige Geest?

4. Waar draait het volgens jou om in de gelijkenis (wat is het punt van vergelijking)?

5. Waarin ráákt dit gedeelte jou?

Wie is Jezus...?

ANDREASCURSUS-8

Week 8: ´En dat kruis dan?´
De betekenis van Jezus´ lijden en Zijn overwinning.

Wie begrijpt het kruis?

Het kruis is in de (christelijke) wereld een vertrouwd symbool geworden: op kerktorens, aan halskettinkjes, in ziekenkamers, soms ook op auto´s en in taxi´s.
Maar niemand denkt er meer aan dat het één van de meest gruwelijke executiemethoden was van de Romeinen. In de tijd van Jezus´ geboorte en optreden in Israël stonden overal langs de wegen en op de kruispunten kruisen, waaraan de veroordeelden in de hete zon crepeerden, een afschuwelijk schouwspel, vooral ook bedoeld om de bevolking te intimideren.

Ook Jezus sterft deze dood, als misdadiger, als veroordeelde, in de bloei van zijn leven, 33 jaar oud (jong). Het is dus niet zo dat Jezus het slachtoffer is geworden van een misverstand of van een stel terroristen. Er is een proces aan voorafgegaan, waarin Hij schuldig werd verklaard. Eerst door de Joodse religieuze leiders, daarna

door de Romeinse overheid, in de hoedanigheid van Pontius Pilatus.

Gewoonlijk werd het vonnis boven aan het kruis vastgehecht. Boven Jezus´hoofd hingen de simpele woorden: *Jezus Christus, Koning der Joden*. Zijn veroordeling was dus dat Hij zich koning van de Joden had gemaakt. Zijn volksgenoten hadden Jezus daarvan beschuldigd en Pilatus liet het maar zo: hij waste letterlijk zijn handen in onschuld, maar gaf Jezus tegelijkertijd over om gekruisigd te worden, een schijnproces dus. Overigens: voor een Jood was het verschrikkelijk, een vloek om aan een hout te hangen (zie Deut. 21 vs 23; Gal. 3 vs 13).

Waarom Jezus het kruis aanvaardde
Het is onvoorstelbaar wat dat voor Jezus heeft betekend: vrijwillig afstand te doen van alle macht, dit lijden onder ogen te zien en vrijwillig in te gaan. Hij kende de glorie van de Vader. Hij wist van de immense vreugde bij God. Hij was de Zoon van de Vader. Juist daarom is het lijden op deze aarde intens zwaar geweest. Hij koos daarin de kant van mensen die Hem nota bene dood wensten en de daad bij het woord voegden. Jezus hield niet op de mensheid vast te houden. Dáárvoor was Hij gekomen.

De Bijbel zegt dat Jezus in het kruis het oordeel op Zich nam. Dat Hij plaatsvervangend leed, onschuldig voor de schuld van mensen die Hem

verwierpen of verlieten. Door díe overgave heeft Hij de machten van schuld en dood overwonnen. Hij heeft het geweld niet met tegengeweld bestreden (de manier die op aarde gangbaar is), maar Hij heeft het kwaad ontmaskerd door volkomen *overgave*, door *volkomen liefde*.

Wat zie je in het kruis?
In het kruis zie je twee dingen: 1. Gods veroordeling van het kwaad. Jezus ontvangt alle bittere slagen omdat Hij het kwaad, de zonde van de wereld draagt. Daarom wordt Hij het *´Lam Gods´* genoemd. 2. Gods oneindige liefde. Hij nam de veroordeling op zich, leed in onze plaats om de weg naar echte vrede, naar geluk vrij te maken. Jezus overbrugde de diepe kloof die tussen God en de wereld was geslagen (wat we lazen in Genesis 3). Er is weer toegang tot Gods vaderhart, tot Gods vrede, voor ons persoonlijk, voor de samenleving en voor de wereld.

Jezus overwint de dood!
De bevestiging daarvan wordt gegeven in Jezus´ *opstanding uit de dood*. Dit unieke en onvoorstelbare gebeuren wordt door Lucas en de andere evangelisten zorgvuldig beschreven. Jezus zou een godsdienstfanaat, een psychopaat, een charlatan met aardige ideeën, of op zijn best een wereldverbeteraar, een groot mens, een geweldige revolutionair, een enorm wijze geleerde etc. kunnen zijn (zoals Boeddha, Ghandi etc.) als Hij niet was opgestaan uit de dood. Maar de

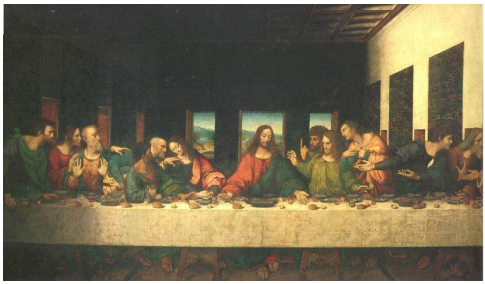
opstanding die voor de eerste christenen onomstotelijk was, bewijst dat Hij een heel ander Persoon is: Gods Zoon, die kwam om de Tegenstander zijn macht te ontroven en jou en mij te brengen op de weg van het nieuwe leven.
De boodschap van de Evangelisten is: *Hij lééft*, en Hij verlangt er naar dat ook wíj leven, in de diepe, oorspronkelijke zin zoals het ooit bedoeld was!

Vijf vragen die je bij het lezen van de teksten voor deze week kan stellen:

à 1. Wat vertelt dit gedeelte jou over mensen?
à 2. Wat zegt dit gedeelte over Jezus (zijn karakter, optreden) ?
à 3. Zegt dit gedeelte (impliciet) iets over het werk van God of over de Heilige Geest?
à 4. Welke vers vind je moeilijk en waarom? Welk vers zou je willen onthouden?
à 5. Waarin ráákt dit gedeelte jou?

Hier weer de bijbelgedeelten voor de komende 6 dagen.

Dag 1: Lucas 22 vers 14 - 23.
Het laatste Avondmaal

- Gebed bij het begin, probeer rustig gedachten en gevoelens te ordenen.
- Lees en herlees het stukje, noteer je inzichten, vragen.
- Vraag als hulp bij het nadenken over wat je leest: *Waarom, denk je, heeft Jezus er zo naar uitgezien deze maaltijd met zijn discipelen te hebben?*
- Gebed bij het afsluiten: misschien Gods hulp vragen dat jij ook een ´tafel´ hebt waar je rust vindt en waar je de vrede van Christus vindt.

Dag 2: Lucas 22 vers 39 - 46. *De beker van de bitterheid*

- Gebed bij het begin, probeer echt tijd te nemen om je te concentreren...
- Lezen en herlezen. Dit is één van de meest intense en intieme gedeelten van Jezus´ leven op aarde.

- Vraag: *Waarom zou Jezus tegen zijn leerlingen zeggen: ´Bidt dat je niet in beproeving (verzoeking) komt'? Waarin bestaat die beproeving of verzoeking voor jou vooral?*
- Afsluitend gebed om bescherming en volhouden in een tijd van beproeving.

Dag 3: Lucas 22 vers 47 - 62. *Jezus door allen verlaten*

- Gebed bij het begin, vraag God om rust, nieuw inzicht.
- (Her)lezen, denken, schrijven...
- Vraag: *Het lijkt of een duistere macht zich over de mensen meester maakt. Zelfs één van de trouwste leerlingen, Petrus, verloochent Jezus. Hoe kan dit alles gebeuren? Is er een verklaring te geven voor wat hier plaats vindt? Wat zou jij gedaan hebben als je erbij geweest was?*
- Afsluitend gebed. Naast een ´standaard´ gebed zou je ook in je gebed kunnen denken aan inzicht in de reden waarom mensen Jezus in hun macht willen krijgen of verloochenen en hoe je daar zelf in staat.

Dag 4: Lucas 23 vers 33 - 43. *´Als U Gods Zoon bent, verlos Uzelf dan..´*

- Gebed bij het begin, leg bij God neer wat jou dwarszit, moeite geeft.

- Zet in gedachten uitroeptekens en vraagtekens bij wat je leest.
- Vraag: *Waar zou jij gaan staan als je op die duistere plek hier beland zou zijn? Wat gaat er door je heen? Waarom gebeurt dit allemaal?*
- Gebed bij het afsluiten. Misschien is het goed te denken aan Jezus´ liefde die zelfs in het bitterste lijden naar voren komt, en dat Hij ook met een liefdevolle blik naar jou kijkt.

Dag 5: Lucas 24 vers 1 - 12 *De eerste getuigen van de opstanding*

- Dank God dat je vanuit de drukte in Zijn Tegenwoordigheid mag komen.
- Lezen en ´herkauwen´...
- Vraag: *De leerlingen van Jezus zijn enorm verbaasd, zelf geschokt door wat ze horen en zien: engelen en een leeg graf. Het dringt nauwelijks door; ze kunnen het nauwelijks geloven. Erg voorstelbaar! Op welke wijze wil Lucas zijn lezers overtuigen dat wat menselijkerwijs niet kán gebeuren, werkelijk gebeurd is? Wat heeft dat met óns leven nu te maken?*

- Afsluitend gebed. Je kunt in je gebed vragen of je Jezus als de Levende mag ontmoeten en (meer) leren kennen.

Dag 6: Filippenzen 2 vers 5 – 13 ´Descending into greatness!´

- Gebed aan het begin, geef wat je deze dag bezighoudt terug aan God.
- Vraag: *In Filippenzen 2 geeft de apostel Paulus een samenvatting van de betekenis van Jezus´ vernedering en verhoging. Wat zijn de implicaties ervan voor ons leven?*
- Gebed. Bid om vreugde en het geloof dat Jezus ook nu Heer is en door Zijn Geest in ons werkt om mens te worden zoals God ons bedoeld heeft.

ANDREASCURSUS-9

Week 9: 'Vervuld met de Heilige Geest'
De derde Persoon van de Drie-Eenheid.

Handelingen 1, 2

God is niet statisch maar dynamisch: Hij is Drie-in-Eén.
Dat God één is staat centraal in de Christelijke (en Joodse) geloofsleer. Een voorbeeld daarvan vind je in het 'Sjema Israel' (Luister, Israel) dat ieder Joods kind uit het hoofd moet leren: *'Luister, Israël! De Heere, onze God, de Heere is één! Daarom zult u de Heere, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw verstand.' (Deut.6: 4 5).*
Essentieel in het Christelijk geloof: God heeft zich op 3 manieren geopenbaard, in drie 'Personen':

- God de Vader, de Schepper van hemel en aarde (God *boven* ons);
- God de Zoon. Hij kwam op aarde om te lijden en te sterven en is opgestaan uit de dood (God *voor* ons);
- God, de Heilige Geest, die in ons wil leven en ons Gods waarheid bekend wil maken (God *in* ons).

Je leert God niet kennen als een Heerser over het universum die ons rechtvaardige wetten voorschrijft. Hij is een God van liefde, in wie de vreugde van een liefdevolle relatie aanwezig is. Het is de relatie tussen Vader, Zoon en Heilige Geest, die van elkaar houden en die elkaar bekrachtigen. God wil die vreugde met zijn schepping delen.

De drie-enige God openbaarde Zichzelf in de schepping en verlossing.

Al op de eerste pagina van de Bijbel wordt Gods Geest genoemd (Gen.1:2, …en de Geest van God zweefde boven het water). Joodse geleerden hebben altijd aangegeven dat God de hemel en de aarde heeft geschapen door te spreken (door te communiceren; het Woord). In het evangelie van Johannes wordt Jezus het Woord genoemd, en het Woord was er in het begin (Joh.1:1-3). Hij was Gods 'manier van communiceren'.

Daarom zegt de Bijbel dat Hij het Woord gebruikte, niet alleen in de schepping van hemel en aarde, maar ook in de verlossing van de wereld in haar verlorenheid. God gaf zichzelf in Christus om de wereld te redden van de zonden. 'Zonde' betekent dat de wereld haar bestemming is kwijtgeraakt, namelijk een wereld te zijn

waarin de vreugde en aanbidding van God altijd aanwezig is. Eén van de bekendste verzen uit de Bijbel is Joh.3:16 *'Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren zoon gegeven heeft, opdat ieder die in hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.'*.

Het werk van de Heilige Geest
Maar hoe kunnen we dit begrijpen, hoe kunnen we het geloven, en hoe kunnen we zien dat het echt zo is? We kunnen het niet zien of aanraken met ons menselijk verstand. God is groter dan wij met ons verstand, ons gevoel, of met wat dan ook, ooit zullen kunnen bevatten. Het is de Heilige Geest die ons hart en onze geest verlicht en toegankelijk maakt voor de tegenwoordigheid van God, voor zijn schoonheid en glorie.

Het werk van de Heilige Geest in het Oude Testament is veelzijdig.

- Hij is aanwezig in de schepping en Hij geeft er leven en vernieuwing aan. (Genesis 1:2; Gen. 2: 7; Psalm 104: 30).
- Hij vervult de mens met creatieve gaven: de gave om te spreken en te onderwijzen, de gave van leiderschap en profetie. (Exodus 31: 3; 35:31; Richteren 3:10; 11:29 e.v.; 1 Sam. 10: 6, 10; Jesaja 61: 1-3).

- Hij veroordeelt zonde (Psalm 51:13); Hij maakt het hart van mensen toegankelijk voor Gods genade en voor gebed (Zach. 12: 10).
- De profeet Joël profeteerde over een nieuwe uitstorting van de Geest na een periode van belijdenis en inkeer. (Joël 2: 28-32). Hij kondigde een periode van persoonlijke en sociale vernieuwing aan. De profeet Ezechiël doet dit ook in Ez. 36 vers 26 en 27.

De Heilige Geest en Jezus
Jezus ontving kracht van de Heilige Geest na zijn doop (Luk.3:22). Hij gaf hem kracht om te verkondigen, te onderwijzen en te genezen (Luk.4:18-19). Jezus verklaarde het werk van de Heilige Geest tegenover Nicodemus op de volgende manier: 'Alleen door de Heilige Geest kunnen we opnieuw geboren worden en kan ons leven vernieuwd worden.' (Joh.3:5-6). Jezus noemde de Heilige Geest 'de Trooster': die zou zich bekend maken aan de discipelen na Jezus' terugkeer tot de Vader (Joh.14:16).
Jezus beloofde de doop met de Heilige Geest zodat de discipelen overal ter wereld van Jezus konden getuigen (Hand. 1: 4, 5 en 8).

Waarom hebben wij de Heilige Geest nodig?
De Heilige Geest verklaart alle woorden en daden van Jezus aan

degenen die Hem volgen (Joh.14: 16, 17, 26; Joh.15: 26; Joh.16: 13, 14). Hij is de 'innerlijke' onderwijzer en helper. Hij overtuigt ons van zonde (Joh.16:9). Hij leert ons bidden (Rom.8: 26). Hij helpt ons Gods Woord te begrijpen (1 Cor. 1: 12, 13; Ef. 1:17).
Hij laat geestelijke vruchten groeien: de 'vrucht van de Geest' die bestaat uit: liefde, blijdschap, vrede enz. (Gal. 5:22).
Hij voorziet ook van speciale gaven zoals de gave van wijsheid, leiderschap, profetie, genezing, spreken in tongen (1 Cor. 12; 1 Cor. 14).

De uitstorting van de Geest in Handelingen2
In het boek Handelingen wordt de uitstorting van de Heilige Geest beschreven zoals die werd beloofd door de profeten en door Jezus. Dit gebeurde tijdens het Joodse Wekenfeest (7 weken na Pasen). Dit feest was ingesteld om hen te herinneren aan de wetten die God hen gaf op de berg Sinaï. Het was ook een oogstfeest. De eerste vruchten van de oogst werden naar de tempel gebracht als teken van dankbaarheid aan God. God geeft zijn Geest nu als een nieuwe 'wet', niet geschreven in steen of op papier, maar in het hart van de mensen. Zijn Geest staat symbool voor een geweldige oogst.

Uit het boek Handelingen blijkt duidelijk dat de Geest het de apostelen mogelijk maakt te spreken en onderwijzen met veel kracht. Dit is de geboorte van het Nieuwtestamentische kerk (Hand. 2:42-47) en het begin van de wereldwijde verspreiding van het evangelie.

Hier zijn weer 6 Bijbelgedeelten voor overdenking, om het werk van de Heilige Geest beter te leren kennen.

Dag 1 Hand. 1:1–9 *Jezus belooft iets wat de apostelen niet begrijpen.*

- Spreek een gebed uit voordat je begint met lezen en overdenken. Probeer je gedachten en gevoelens tot rust te brengen.
- Lees het tekstgedeelte opnieuw, schrijf je vragen en gedachten op.
- Vragen die je kunnen helpen bij het overdenken:
    - Welke instructies geeft Jezus aan zijn leerlingen voordat Hij in de hemel wordt opgenomen?
    - Denk je dat het voor de leerlingen makkelijk was om te wachten op de belofte die de Vader deed (vers4)? Waarom/ waarom niet?
    - Wat zou jou kunnen helpen tijdens het wachten op een belangrijke gebeurtenis?

- Sluit af met gebed. Vraag God je te helpen bij het wachten op de belofte van vernieuwing door de Heilige Geest in jouw leven of in dat van vrienden of familie!

Dag 2 Hand. 2:1-13 *De kracht van Zijn Geest*

- Zoek een rustig plekje en een goed moment. Bid voordat je gaat lezen..
- Overdenk het tekstgedeelte.
- Vragen die je daarbij kunt gebruiken:
    - Wat valt je op in dit gedeelte en waarom?
    - Waarom denk je dat deze buitengewone verschijnselen hier optreden?
    - Stel je voor dat je erbij geweest zou zijn, daar in Jeruzalem. Wat zouden jouw gedachten en gevoelens zijn geweest?
- Besluit met gebed. Vraag of je open mag staan voor de schoonheid van het werk van Gods Geest en of je iets mag zien van zijn tekenen in jouw leven..

Dag 3 Hand. 2:14–21 *Signalen van vernieuwing door de Geest.*

- Breng je gedachten en gevoelens tot rust, bid en concentreer je op Gods Woord.
- Lees zorgvuldig en sta even stil bij sommige woorden of gedeelten uit deze tekst.
- Vragen om je te helpen:
    - Wat valt je het meeste op bij deze uitstorting van de Geest, zoals de profeet Joël die voorspelde?
    - Dit zijn beladen woorden. Word je door die woorden herinnerd aan dingen die ooit in jouw leven gebeurd zijn?

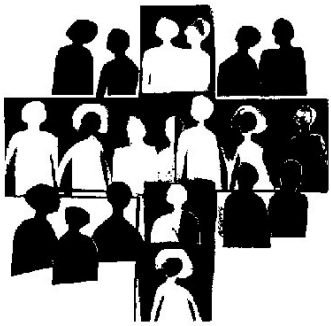
    - Hoe kun je volgens dit tekstgedeelte veilig zijn?
- Eindig met gebed, vraag om hulp om deze woorden te kunnen begrijpen en om de kracht van de Heilige Geest te leren kennen.

Dag 4 Hand. 2:36–41 *Hoe word je christen?*

- Neem de tijd en de ruimte om alleen te zijn met het Woord van God en om te bidden.
- Lees en herlees de tekst aandachtig. Petrus sprak de mensen om hem heen toe. Velen wisten van Jezus die ze gekruisigd hadden zien worden en ze hadden ook om zijn veroordeling geroepen. Er waren ook religieuze leiders die het initiatief hadden genomen tot de beschuldigingen en uiteindelijk het doodvonnis van Jezus. Petrus legt Zijn dood en opstanding uit met behulp van de profetische woorden uit de Psalmen. Hij verduidelijkt wat God deed door Jezus…
    - Wat, denk jij, is het belangrijkste wat de schrijver hier wil vertellen?
    - Hoe kunnen wij de gave van de Heilige Geest ontvangen? Wat moeten wij daarvoor doen?
- Besluit met een gebed. Bid om meer begrip van het werk van Jezus en het geschenk van de Geest. Vraag of de Heilige Geest zijn werk van ommekeer en vernieuwing in jouw leven zal doen.

Dag 5 Hand. 2:42–47. *De eerste christelijke gemeente.*

- Begin met een gebed waarin je God vraagt om in dit tekstgedeelte tot je te spreken, zodat je hier 'woorden van leven' leest.
- Lees dit gedeelte aandachtig. Het is een omschrijving van de eerste christelijke gemeenschap, het begin van de wereldwijd verspreide christelijke kerk.
    - Wat zijn de belangrijkste kenmerken van deze jonge christelijke kerk?
    - Als je deze tekst vergelijkt met de kerk(en) die je kent, zie je dan verschillen?
    - Wil jij deel uitmaken van en actief zijn binnen een christelijke gemeenschap (gemeente, kerk)? Waarom/ waarom niet? Hoe ga je hier vorm aan geven?

- Eindig met gebed. Vraag God om hulp om je toe te wijden aan een christelijke gemeente en om inzicht in wat je zou kunnen geven en wat je zou willen ontvangen.

Dag 6 Hand. 4:23–31. *Gebed om Gods kracht.*

- Begin rustig. Misschien had je een drukke dag, of krijg je die nog. Bid om concentratie, dat God tot je spreekt door Zijn Woord.
- Lees het tekstgedeelte, kies een paar woorden of zinnen om verder over na te denken en te mediteren.
    - Petrus en Johannes werden gevangen genomen door de Joodse leiders omdat ze in de naam van Jezus hadden gesproken en een verlamde man genazen bij de ingang van de tempel. Ze waren beschuldigd van verzet en 'asociaal gedrag'. Daarmee begint de vervolging van de volgelingen van Jezus en die groeit mee met de groei van de getuigenis. De vervolging van christenen is nooit meer opgehouden. Wat is opvallend in de reacties van Petrus en Johannes?
    - Waar bidden zij om?
    - Heb jij wel eens nagedacht over lijden voor je geloof? Heb je dat ooit al eens ervaren? Wat kan je helpen dit lijden dapper onder ogen te zien en niet op te geven (zoals Daniël en zijn vrienden niet opgaven)?
- Sluit af met gebed. Vraag om standvastigheid als je te maken krijgt met moeite en tegenwerking. Vraag om Gods hulp bij het herkennen van de echt vijand.

ANDREASCURSUS-10

Week 10: ‘Doemscenario’s of Koninkrijk van God?’

De Bijbel en toekomstverwachting.

De ‘Laatste Dagen’

‘Wees waakzaam, want jullie weten niet op welke dag jullie Heer komt’, dit zei Jezus eens tegen Zijn discipelen. Je vindt deze woorden in Mattheus 24. Hij herinnerde hen aan de ‘laatste dagen’ van deze wereld, net voor zijn terugkeer als glorierijke Koning. Hij kondigde aan dat er in deze laatste dagen veel lijden zou zijn door oorlogen en dat er ook natuurrampen zullen zijn. Valse profeten zullen komen en zij zullen Gods kinderen proberen te verleiden. Christenen zullen te maken krijgen met discriminatie en vervolgingen. Volgens Jezus is er nog een heel belangrijk kenmerk van deze laatste dagen: het Evangelie van het Koninkrijk zal over de hele wereld verkondigd worden. Dus: ‘Wees voorbereid, wees waakzaam’, zei Jezus, ‘wie standhoudt tot het einde, zal worden gered’.

Wanneer zijn deze ‘laatste dagen’? Het is opvallend dat de apostel Petrus de profeet Joël citeerde toen hij de ‘laatste dagen’ noemde (Handelingen 2:17). Joël – net als veel andere profeten – koppelt dit aan een speciale dag: ‘de Dag van de Heer’, waarin God Zijn laatste oogst begon. Het was een tijd van oordeel met onverwachte gebeurtenissen in de natuur en veel lijden tussen de

naties. Het was de tijd waarin God het kaf van de tarwe scheidde, de onrechtvaardigen van de rechtvaardigen. Daarom riepen de profeten in het Oude Testament het volk op om berouw te tonen en te geloven, zodat ze niet zouden worden verworpen op de Dag van het Oordeel.

Jezus gaat door op de profetische boodschap van oordeel in Mattheüs 24 en 25. Hij kondigde het laatste oordeel en de grote scheiding, tussen mensen die Hem dienen en mensen die alleen zichzelf willen dienen, aan.

Het boek Openbaring
Het laatste boek van de Bijbel, het boek Openbaring, ook wel de 'Apocalyps' genoemd, gaat over de eindtijd. Het is een profetisch boek, geschreven door de apostel Johannes. Het start met een glorierijke verschijning van de levende God aan Johannes de apostel, die verbannen is op het eiland Patmos. Johannes ontmoet Christus, niet als de lijdende Dienaar, maar als de glorierijke Koning die snel terug zal komen! Johannes krijgt de opdracht om zeven brieven te schrijven naar de zeven gemeenten in Azië (Openb. 2 en 3). Dit zijn ontroerende brieven om de gemeenten te bemoedigen en te waarschuwen voor verleiding en opgeven.

Het grootste gedeelte van Openbaring is een *profetische beschrijving van de eindtijd*. Het is niet gemakkelijk te lezen en begrijpen. Er zijn angstaanjagende scenes. In

veel visioenen ziet Johannes wrede beesten die anti-goddelijke machten voorstellen, zoals de atheïstische staat, de macht van politieke propaganda. Hij beschrijft ook de macht van afgodendienst en de macht van grenzeloos consumentisme. Toch is de Apocalyps is niet bedoeld als script voor een horrorfilm, maar als een boek van geruststelling, het laat zien dat de levende God de controle heeft, ondanks alle beangstigende gebeurtenissen!

In hoofdstuk 4 en 5 ziet Johannes de troon van God een hemels visioen met het Lam, dat staat voor Jezus die leed als het lam dat alle zonden van de wereld weg droeg. In de volgende hoofdstukken ziet hij veel engelen die Gods oordeel voltrekken aan al het kwaad dat zich over de wereld verspreid heeft. Eindelijk is Gods grootste vijand, satan de bron van al het kwaad, gevangengenomen en overwonnen, en een nieuwe aarde en hemel verschijnen. Het is een prachtig vernieuwde schepping vol van vreugde en vol van Gods

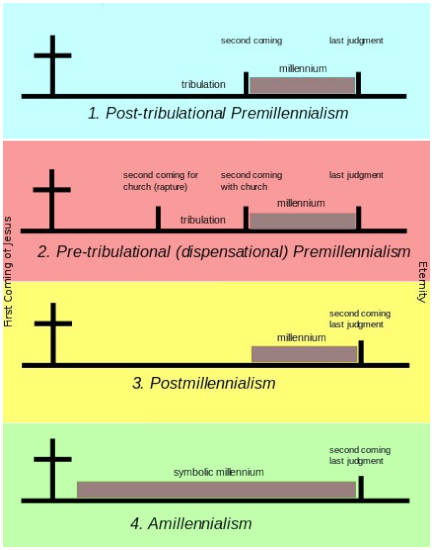
glorie. Geen pijn, geen lijden, geen kwaad zal daar gevonden worden!

Verschillende uitleg van het '1000-jarig Rijk'
Christenen van alle eeuwen hebben geprobeerd om de details van de visioenen in het boek Openbaring uit te leggen. Er zijn veel verschillende meningen over de eindtijd. We noemen de twee belangrijkste benaderingen, afhankelijk van hoe we het '1000-jarig Rijk' zien:

1. Veel christenen zeggen: 'De 'laatste dagen' staan voor de periode die begon bij de uitstorting van de Heilige Geest. Dit is de laatste fase van Gods verlossingsplan.' Je ziet de kenmerken: verspreiding van het Evangelie over de wereld, lijden door vervolging, veel oorlogen en rampen, etc. Ze zeggen: 'we leven al 2.000 jaar in de laatste dagen.' Ze nemen het Millennium (duizend jaar van vrede, omdat de satan is geboeid, genoemd in Openb. 20) puur symbolisch, als de periode van groei en bloei van de kerk tot de tijd vervuld is. Ze zien de 'antichrist' belichaamd in keizer Nero die christenen hevig vervolgde, of in Hitler, die de wreedste wereldoorlog begon, en veel andere dictators. In deze tijd zal de wereld tot een volle maat van verdorvenheid komen en worden geoordeeld en verworpen op de dag van Christus' wederkomst. Na dit oordeel zal Hij de

nieuwe hemel en aarde brengen, waarop al Zijn mensen zullen leven met een hernieuwd lichaam.

2. Andere christenen zijn voor een meer letterlijke uitleg van het boek Openbaring. Zij zeggen: 'We verwachten nu nog het Millennium, een periode van duizend jaar vrede tussen de naties en van een bloeiende kerk, voor de laatste terugkomst van Christus. Dit zal gebeuren na een tijd van crisis en beproeving en zal een opmerkelijke terugkeer laten zien van het volk van Israël naar de levende God. Andere 'millenialisten' zeggen: Christus zal terugkeren na de periode van beproeving en zal dan zijn heerschappij van vrede vestigen op aarde. Hij zal regeren met Zijn uitverkorenen en met een hersteld Israël. Na dit Millennium zal het laatste oordeel plaatsvinden. Opnieuw zeggen anderen: Christus zal iedereen die van Hem houdt verzamelen en hen voor de grote beproeving naar de hemel brengen. Ze noemen dit: 'de grote opname'. Later zal Hij met hen terugkeren om voor

duizend jaar te regeren op aarde en Hij zal de natie Israël herstellen. Na dit zal het laatste oordeel plaats vinden.

We lezen een aantal stukken uit het boek Openbaring. Er is (stille) tijd en gebed nodig om het te begrijpen. Laten we niet vergeten om erover na te denken wat het voor ons persoonlijk betekent!

Dag 1 Openbaring 4 *Hemels tafereel*

- Bid voor het lezen. Zoek een goede plek en een goed moment zodat je je kan concentreren.
- (Her)lees het gedeelte en schrijf op wat je raakt.
- Je kunt veel vragen hebben, die je niet allemaal kunt beantwoorden. Hier volgen wat vragen die verder helpen bij het nadenken:
    - Het is bijna onmogelijk om je voor te stellen wat Johannes ziet. Hij beschrijft het onbeschrijfelijke! Probeer te zien wat hier gebeurt en hoe het allemaal toevoegt aan de glorie van de Enige op de troon.
    - Het visioen van Johannes weerspiegelt eerdere profetische visioenen die je kan vinden in het Oude Testament, zoals: Jesaja 6, Ezechiël 1 en Daniël 7. Wat zegt het over God?
    - Hoe word je door dit gedeelte geholpen en bemoedigt om de levende God te eren?

- Neem tijd om je te concentreren op Gods grootheid en prijs Hem voor zijn majesteit en glorie.

Dag 2 Openbaring 5 *Het Lam in het midden*

- Bid als je begint met lezen. Misschien ben je erg druk vandaag. Probeer toch een rustig moment te vinden waarin je je concentreert op de dit gedeelte van het Woord van God.
- Lees en 'herkauw' wat de apostel Johannes hier ziet.
- Vragen voor verdere meditatie:
    - Het boek (de boekrol) in de hand van de Enige-op-de-troon is het boek van de geschiedenis, wat alles beschrijft tot het einde van de tijd. Waarom, denk je, moest Johannes huilen toen hij zag dat het boek dicht was?
    - Hoe wordt het Lam hier beschreven? Waarom wordt Hij hier zo beschreven?
    - Hoe helpt dit gedeelte je om Jezus te eren voor wie Hij is en wat Hij deed?
- Neem de tijd om te eindigen in gebed. Laat je gebed een nederige aanbidding zijn van de schoonheid van het Lam van God.

Dag 3 Openbaring 13: 1 - 10 *Het beest uit de zee*

- Vraag voor Gods hulp en wijsheid van de Heilige Geest.

- Lees en herlees het gedeelte. Accepteer dat je niet alles zal begrijpen.
- Het beest uit de zee staat voor de macht van het (Romeinse) rijk dat de christenen streng vervolgde. Het wordt beschreven met profetische beelden, deels afgeleid van Daniël de profeet (Daniël 7). De hoofden van het beest staan voor de koningen of keizers. Een hoorn is altijd een symbool van macht. Hier komen wat vragen om te helpen bij verdere gedachten:
    - Het beest is geïnspireerd op een draak (symbool van satan, genoemd in hoofdstuk 12). Wat zijn de kenmerken van deze 'duivelse inspiratie'? Herken je dingen als deze vandaag de dag?
    - Hoe helpt God de mensen die lijden door vervolging?
- Eindig met gebed, vraag voor begrip van de tijd, en de politieke en economische machten die de kerk van Christus bedreigen.

Dag 4 Openbaring 20 *Het millennium en het laatste oordeel*

- Probeer een stille plek en een rustig moment te vinden om je te concentreren op Gods Woord.
- (Her)lees het hoofdstuk. Dit gedeelte kan veel vragen oproepen. Niet alles is gemakkelijk uit te leggen. Als je wil kun je je belangrijkste vragen

opschrijven en ze meenemen naar de bijeenkomst.

- Vragen voor verdere overwegingen:
    - Wat zijn de belangrijkste kenmerken voor de duizend jaren zoals het hier is beschreven?
    - Kan je je voorstellen dat dit gedeelte veel vertroosting bevatte voor de eerste lezers (Christenen die hevig vervolgd werden)? In welk aspect denk je?
    - Op het laatste oordeel (vers 11-15). Waarom zou er een laatste oordeel zijn? Hoe kunnen we zo'n oordeel doorkomen?
- Eindig met gebed. Geef je over aan God en bid dat je mag worden opgeschreven in het boek van Leven.

Dag 5 Openbaring 21: 1-8 *Een nieuwe hemel en aarde*

- Vind een goed moment op de dag om met Gods Woord te zijn zonder dat je gestoord wordt.
- Lees en mediteer over het gedeelte.
- Vragen voor diepere gedachten:
    - Wat zijn de belangrijkste kenmerken van de nieuwe wereld zoals het hier beschreven wordt?
    - Wat zegt dit gedeelte over God?
    - Hoe kan je zeker weten dat je deel mag nemen in deze nieuwe creatie aan het eind van de tijd?

- Eindig met gebed. Wil je de levende God prijzen met woorden die hier genoemd zijn?

City of God, R.Wilson, Stained glass, Eugene, US

Dag 6 Openbaring 21: 22 – 22: 5 *De stad van God*

- Probeer je gedachten en gevoelens te kalmeren. Misschien wordt of was het een drukke dag. Neem tijd om te bidden voordat je de Bijbeltekst gaat onderzoeken.
- Lees zorgvuldig. Als je het wilt kan je uitroeptekens en vraagtekens bij de tekst zetten.
- Hier volgen wat vragen voor bij het nadenken:
    - In Openbaring 21 beschrijft Johannes en prachtige stad, het Nieuwe Jeruzalem. Eigenlijk zijn woorden te min om de realiteit de beschrijven. Waarom, denk je, ziet Johannes geen tempel of kerk in deze stad?
    - Wat geeft ons het recht om een inwoner van deze glorierijke stad te zijn?
    - Johannes ziet ook een leven-gevende rivier. Wat symboliseert deze rivier, denk je?

    - Beïnvloedt dit visioen van het nieuwe paradijs ons werk van dag tot dag? Waarom of waarom niet?
- Eindig in gebed. Bedank God dat deze wereld niet zal eindigen in chaos en wanhoop. Dat Hij een nieuwe schepping zal brengen, vol van Gods aanwezigheid, vol van leven, vol van vreugde en vol van vrede en rechtvaardigheid. Bid dat je daarom je dagelijks werk en je studie zal doen met groeiende hoop en vreugde.

BIJLAGE:

'De Getijde', intro

- Elke week zes bij elkaar horende leesstukjes om in je ´Getijde´ te lezen

à Voor elke dag één

à Eén of twee vragen om je gedachten een beetje op gang te helpen

à Korte voorbeeld gebeden
- Je kunt elke dag een andere kiezen.
- Het helpt om concentratie te vinden.
- Opstap voor je persoonlijke gebed

à De zevende (of eerste!!) is een 'vrije' dag. Dat is de dag (avond) dat we bij elkaar komen en met elkaar delen wat er aan ontdekkingen is gedaan, of wat er aan vragen is opgekomen.

- Bijbelvertaling: Je kunt je eigen Bijbelvertaling gebruiken. In de gesprekken gebruiken we vooral *de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV)*

De Getijde, hoe werkt het concreet?

à Zoek een tijd (en plek) waar je niet gestoord kunt worden. De meeste mensen vinden de

(vroege) morgen geschikt, maar dat hangt erg van je ritme, werksituatie etc. af.

à Doe echt moeite om tot rust te komen en stil te zijn. Probeer de storm van gedachten en gevoelens wat terzijde te zetten. Bereid je voor om te lezen en te luisteren en mogelijk ook te bidden. ´De storm laten bedaren´, bijvoorbeeld door:

- kort gebed; komen in Gods Tegenwoordigheid
- kaars aansteken
- besluiten bepaalde gedachten buiten de deur te zetten
- goede lichaamshouding vinden

à Lees het bijbelgedeelte, proef de woorden, zinnen, herlees het, laat je gedachten erover gaan.

- Wat roept het op? Welke vraagtekens? Welke uitroeptekens?! Welke gevoelens?
- Noteer gedachten om te onthouden, een vraag om later ter sprake te brengen.
- Neem de vraag of vragen van de handleiding erbij om er dieper over door te denken.

à Neem tijd om wat je gelezen hebt met je eigen situatie te verbinden, met wat er vandaag speelt, je relaties, je werk etc.

à Neem tijd om een gebed uit te spreken, hardop, zachtjes in jezelf, of misschien met een paar woorden opgeschreven, of met één van de gebeden die je in de handleiding vindt. Bidden kan zijn:

- antwoord geven op wat je hebt gelezen/gehoord
- God loven
- je zorg voor God verwoorden
- je nood en vragen bij Hem brengen
- danken voor de goede en mooie dingen
- voor iemand of iets bidden

De Getijde, voorbeeldgebeden om je op weg te helpen

à Verschillende morgen en avondgebeden om uit te kiezen

à Avondgebed als voorbeeld:

Nu alles om ons heen
rustig wordt en stil,
komen wij tot U, Heer.
Wij danken U,
want deze dag was goed:
dank voor het leven,
voor de mensen die wij hebben ontmoet,
voor iedere kleine vreugde.
Wij danken U
omdat Gij ons kracht gegeven hebt

in moeilijke ogenblikken.
Vergeef ons,
wanneer wij vandaag
geen teken van uw liefde waren.
Heel deze dag
leggen we dankbaar terug
in uw handen.
.....

Ⓟ Ook in het Liedboek (NLB 2013) vind je veel waardevolle suggesties (met name vanaf pagina 497)